

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна практика у ЗЗСО

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))
Обсяг дисципліни	13 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни –	ОПП.12
Статус дисципліни	обов'язкова (цикл дисциплін загальної підготовки)
Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	13	390					-	390	-	-	+	-
З	4	8	13	390					-	390	-	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної «Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))» за спеціальністю «Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))»

Робоча програма складена Інна ГОРЯЧОК кандидат педагогічних наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології.

Протокол від 29.08.2025 №1

Зав.кафедри Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА

Хмельницький 2025

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітній компонент «Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти» є складником обов'язкової частини професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)), додатковою предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))».

Пререквізити – сучасна польська мова, сучасна українська мова, історія польської літератури, історія української літератури, методика навчання польської мови, методика навчання української мови, методика навчання літератури, педагогічна практика (пропедевтична).

Кореквізити – атестаційний іспит з основної спеціальності, атестаційний іспит з додаткової спеціальності.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, генерувати ідеї, ухвалювати ефективні рішення.

ЗК 08. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 01. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здатність до здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 02. Здатність розуміти та застосовувати основи педагогіки і психології в освітній діяльності у закладах загальної середньої освіти для планування та проєктування освітнього процесу, зокрема в інклюзивному середовищі.

ФК 03. Здатність до пошуку ефективного використання традиційних та інноваційних технологій (зокрема інформаційно-цифрових), форм, методів, засобів організації освітньої діяльності (зокрема дистанційних).

ФК 04. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації задля оптимізації освітнього процесу.

ФК 07. Здатність використовувати знання про історію слов'янських народів, їхні літератури, мови, матеріальну і духовну культуру задля різнобічної перцепції концептуальної та лінгвальної картин світу слов'ян, формувати в учнів інтерес до їхнього вивчення.

ФК 08. Здатність орієнтуватися в українському / польському літературному процесі на тлі світового, критично осмислювати нові художні тенденції, формувати національну свідомість, державницьку позицію, культурний світогляд учнів, їхні ціннісні орієнтації на основі сприйняття здобутків українського / польського письменства.

ФК 09. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм польської / української мов, обирати мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації.

ФК 10. Здатність використовувати принципи орфографії, пунктуації польської / української мов у педагогічній діяльності.

ФК 11. Здатність використовувати знання фонетичної системи польської / української мов, явищ її історичного розвитку у педагогічній діяльності.

ФК 12. Здатність використовувати знання морфологічної системи, основних дериваційних моделей польської / української мов, історії їх становлення у педагогічній діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати знання складу та організації лексичного та лексико-

фразеологічного рівнів польської, української мов, особливостей вживання фразеологічних одиниць у педагогічній діяльності.

ФК 14. Здатність використовувати знання синтаксичних принципів польської мови, української мови, основних диференційних ознак структури речення у польській, українській мовах у педагогічній діяльності.

ФК 16. Здатність використовувати досягнення сучасної методики навчання польської / української мови / літератури в освітньому процесі у ЗЗСО, а також у закладах позашкільної освіти.

ФК 17. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, формувати в учнів соціокультурну компетентність.

ФК 18. Здатність до критичного аналізу, діагностики і корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ФК 20. Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ФК 21. Здатність здійснювати педагогічну діяльність на прогностичній основі.

ФК 22. Здатність здійснювати педагогічну діяльність на засадах педагогічного партнерства.

ФК 23. Здатність здійснювати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи.

програмні результати навчання:

ПРН 03. Усвідомлювати значущість української мови як державної та послуговуватися нею в усіх сферах суспільної діяльності.

ПРН 04. Розуміти значення полікультурної освіти, цінувати її різноманіття, володіти іноземними мовами, керуватися у педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 06. Знати закономірності розвитку особистості, вікові психологічні та гендерні особливості учнів, застосовувати диференціацію навчання, виявляти потреби й можливості учнів та організовувати освітній процес відповідно до них, зокрема в умовах інклюзивного середовища.

ПРН 07. Уміти формувати в учнів ключові і предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки.

ПРН 08. Вміти планувати й організовувати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи.

ПРН 09. Знати засади проєктування, контролю, діагностування й моніторингу навчальних досягнень учнів, та реалізовувати їх на практиці у процесі вивчення польської / української мови / літератури.

ПРН 10. Уміти створювати безпечне освітнє середовище, здійснювати просвітницьку роботу з учнями щодо безпеки життєдіяльності, організовувати співпрацю з учнями та їхніми батьками.

ПРН 12. Уміти використовувати знання про концептуальну та мовну картину світу слов'янських народів, з'ясовувати лінгвокраїнознавчий потенціал польських та українських вербальних одиниць, формувати в учнів інтерес до вивчення матеріальної і духовної культури слов'ян.

ПРН 13. Уміти використовувати знання історико-культурних тенденцій розвитку польської / української літератури в контексті світової, творчої спадщини її найяскравіших представників, поезики їхніх художніх творів; епох (періодів), напрямів, течій, жанрів, стилів, шкіл для формування соціокультурних компетентностей учнів.

ПРН 14. Володіти правописною та культуромовною компетентностями з української / польської мов, логічно, аргументовано викладати свої думки, володіти формами та засобами результативної комунікації з учасниками освітнього процесу.

ПРН 15. Володіти знаннями з фонетики / орфоепії / орфографії / лексикології / граматики / пунктуації польської / української мов, уміти практично використовувати їх в освітньому процесі, знати методику формування мовних компетентностей учнів.

ПРН 17. Уміти застосовувати у професійній діяльності сучасні принципи, форми, методи, прийоми навчання та обирати доцільні технології (зокрема інформаційно-цифрові, дистанційні) і методики викладання польської / української мови / літератури у ЗЗСО

ПРН 18. Уміти розробляти навчально-методичне забезпечення для проведення занять із польської / української мови / літератури у ЗЗСО.

ПРН 19. Уміти здійснювати засобами мови і літератури морально-етичне, національно-патріотичне, родинно-сімейне, художньо-естетичне, екологічне виховання на уроках та в позакласній діяльності.

ПРН 21. Уміти на основі інноваційного мислення аналізувати й оцінювати проблеми у професійній діяльності, обирати ефективні шляхи їх вирішення, самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діагностувати і коригувати її результати.

ПРН 22. Володіти інформаційно-цифровими та комп'ютерними технологіями, уміти застосовувати їх в освітньому процесі.

ПРН 24. Дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ПРН 25. Володіти навичками міжособистісної та міжкультурної взаємодії, спілкування з представниками інших етнічних груп/поляків.

Мета – формування у здобувачів вищої освіти системи педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії вчителя польської мови і літератури, вчителя української мови і літератури в оптимально наближених до роботи за фахом умовах.

Предмет практики: організація та проведення педагогічної практики.

Завдання – поглиблення, систематизація і закріплення соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та фахових знань, здобутих на відповідних етапах теоретичного навчання, застосування їх для творчого розв'язання конкретних педагогічних завдань; розвиток у майбутніх вчителів професійно-педагогічної компетентності та професійно значущих якостей особистості; оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, новими прогресивними технологіями навчання; формування у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності; вироблення творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності; розвиток у практикантів уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності, вносити відповідні корективи у програму професійного саморозвитку; виховання у студентів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби у педагогічній самоосвіті.

3. Структура і зміст програми

3.1. Програма практики

№	Зміст практики	Кіл-ть годин
1	Участь у настановній конференції	4
2	Знайомство здобувачів вищої освіти зі специфікою діяльності закладу загальної середньої освіти (школою, ліцеєм, гімназією, НВК); системою освітнього процесу в ньому.	6
3	Знайомство з керівниками від бази практики, обговорення з ними завдань та системи навчально-виховної роботи в класі. Знайомство з учнями класів, до яких вони прикріплені для проходження практики.	8
4	Складання індивідуального плану роботи з педагогічної практики; узгодження та затвердження календарного графіку проходження практики керівниками практики.	8
5	Вивчення документації ЗЗСО (Статуту ЗЗСО, Правил внутрішнього розпорядку, розкладу, планів навчальної та виховної роботи, документації вчителя польської мови, української мови та української (польської) літератури, журналів, іншої документації). Вивчення вимог до ведення та зберігання шкільної документації.	14
6	Вивчення системи планування роботи вчителя польської мови, української мови та української (польської) літератури на рік, семестр та окреме заняття.	8
7	Відвідування уроків польської мови, української мови та української (польської) літератури, які проводять вчителі-керівники від бази практики, та аналіз уроків-спостережень.	28
8	Планування та підготовка до проведення пробних уроків з польської мови, української мови та української (польської) літератури	50
9	Проведення пробних уроків	42
10	Планування та підготовка до проведення залікових уроків з польської мови, української мови та української (польської) літератури	70
11	Проведення залікових уроків польської мови, української мови та української (польської) літератури	14
12	Планування та підготовка до проведення позаурочного навчально-виховного заходу з польської мови, української мови та української (польської) літератури	34
13	Проведення позаурочного навчально-виховного заходу	14
14	Вивчення досвіду роботи вчителів польської мови, української мови та української (польської) літератури бази практики.	24
15	Ознайомлення з навчально-методичною літературою з питань використання інноваційних технологій у навчанні польської мови, української мови та української (польської) літератури	24
16	Виготовлення дидактичних матеріалів до уроків польської мови, української мови та української (польської) літератури.	22
17	Оформлення звітної документації.	12
18	Участь у звітній конференції. Захист практики.	8
	Загальна кількість годин:	390

3.2. Вимоги до звіту про практику (робоча документація)

Після завершення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Звітна документація з практики подається здобувачами вищої освіти керівнику практики від кафедри для перевірки упродовж трьох днів після завершення практики.

У звітній документації студента-практиканта мають бути:

1. Щоденник практики.
2. Письмовий звіт про проходження педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти.
3. Аналіз уроків спостережень. (Додаток Б).
4. Плани-конспекти пробних уроків. (Додаток В).
5. Плани-конспекти залікових уроків (Додаток Г).
6. План-конспект позаурочного навчально-виховного заходу (Додаток Д).
7. Дидактичні матеріали.

Загальні вимоги до оформлення звітної документації такі. Документи оформляються охайно. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку (додаток А). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками. Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази практики та навчального закладу. Звіт здобувача про практику оформляється у вигляді друкованого тексту на листках формату А4, у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє - 2, нижнє - 2, ліве - 3, праве - 1,5. Нумерація сторінок наскрізна.

4. Технології та методи навчання

Форми організації навчання: практична підготовка, консультація, самостійна робота, індивідуальні завдання (звіт з практики).

Методи навчання: словесні (розповідь викладача, бесіда, пояснення), наочні (демонстрація реальних або зображених об'єктів, явищ і їх спостереження).

Технології навчання: репродуктивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні, технології дистанційного, контекстного навчання.

Інструменти ІКТ (PowerPoint, MOODLE, ZOOM, месенджери (Viber, корпоративна електронна пошта тощо).

5. Методи контролю

На всіх етапах проходження практики здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні консультації у керівників практики від кафедри. Обов'язковим для здобувача є ведення щоденника з практики встановленого зразка, в якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи та форми контролю, і який додається до звіту з практики.

Після завершення практики здобувачі вищої освіти надають керівнику практики від кафедри звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати звіт, заповнений щоденник та зробити презентацію про свою роботу в закладі загальної середньої освіти.

Оцінка за практику виставляється членами комісії із захисту практики. До уваги береться виконання програми практики та реалізація поставлених завдань, якісна характеристика продуктивності діяльності здобувача-практиканта керівником практики від кафедри та керівниками від бази практики, якість підсумкової документації та подання її у встановлені терміни.

6. Оцінювання результатів практики

Оцінювання здійснюється за основними видами навчальної діяльності, висновками керівників практики, якістю звітної документації та захистом результатів. Таблиця 2 містить критерії оцінювання педагогічної практики здобувачів.

Таблиця 2 – Структурування програми практики за видами робіт

Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)

Виконання програми практики***			Оцінка керівника практики від:		Якість звіту, захист		Разом балів
Проведення уроків з укр. мови	Проведення уроків з літер	Проведення уроків з польської мови	кафедри	бази	звіт	захист	
8–12	8–12	8–12	3–5	3–5	12–20	18–30	60–100

Накопичена здобувачем сума балів за результатами поточного оцінювання різних видів навчальної роботи та підсумкового контрольного заходу згідно з таблицею 3 трансформується в інституційну шкалу оцінювання та шкалу оцінювання ЄКТС.

Таблиця 3 – Співвідношення шкал оцінювання інституційної та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (опис рівня досягнення здобувачем запланованих результатів навчання з освітнього компонента)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90–100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з освітнього компонента, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83–89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з освітнього компонента та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73–82		Задовільно/Satisfactory – достатній рівень. Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з освітнього компонента
D	66–72		
E	60–65		
FX	40–59	Незараховано	Незадовільно/Fail – недостатній рівень. Низка запланованих результатів навчання з освітнього компонента відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0–39		Незадовільно/Fail – результати навчання відсутні

7. Рекомендована література

- Горячок І.В.: Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації для проходження практики здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОПП «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)». Хмельницький, 2022. 26 с.
- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті: Електронний ресурс: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/plozhennya/pro-praktychnu-pidgotovku.pdf>
- Семеног О., Базиль Л., Дятленко Т. Фахова практика вчителя-словесника. Луганськ : Ноулідж, 2011. 496 с.
- Сірант Н. П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навч.-метод. посіб. Львів, 2013. 116 с.
- Токмань Г., Козубенко Л., Дига Н., Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект : навчальний посібник Ніжин, 2018. 304 с.

Інформаційні ресурси:

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни). Пошук – Кафедра слов'янської філології - Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська)) - Практики бакалаврів:
<https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=8447>
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>
3. Електронна бібліотека ХНУ. URL : http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php

Обладнання _____

[illegible]

Зразок титульної сторінки плану-конспекту уроку

План-конспект

уроку польської /української мови/літератури, проведеного в _____класі

(повна назва ЗЗСО)

студенткою/ом _____групи

спеціальності   014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)) та

додаткової предметної спеціальності   014.01 Середня освіта (Українська мова і
література).

_____П
практики база практики _____

Ініціали, прізвище

Хмельницький 202_